

له خورا نه موتووه با دهست له سه‌رۆکایه‌تیی هه‌ریم هه‌لبگری

فازل قه‌ردداغی

دوو هه‌فته به‌سهر ئه و بابه‌تاهی رۆزنامه‌ی هاولاتیدا تیپه‌ری و مه‌سعوود بارزانی داواکارییه‌که‌ی سه‌ماندما له و ژماره‌ی هاولاتیدا (۱۵، ۲۰۰۵/۷/۲۲، ل ۲۲۴) نووسیبوم: (با مه‌سعوود بارزانی دهست له سه‌رۆکایه‌تیی هه‌ریم هه‌لبگریت)، بابه‌تاهکه‌ش دهستخوشییه‌کی زوری لیکرا له‌سهر ئه و گوناھه‌ی کردی، جوینی زوریشی پی‌درلا له‌لایه‌ن ئهوانه‌ی هیشتا باوده‌یان به قودسیه‌تی سه‌رکرده هه‌یه.

من نووسه‌ر به‌خته‌وهرم به‌لام می‌لله‌تاهکه‌م به‌دبه‌خته چونکه مه‌سعوود بارزانی پاش دوو هه‌فته سه‌ماندی که ئه و داواکارییه‌م له‌جیگه‌ی خویدا بwoo، ئه‌وه بوو له‌به‌رچاوی هه‌موو جیهان به توندی ته‌ئکیدی له‌سهر ئه‌وه کرد که گوایه کورد ناسنامه‌ی ئیسلامییان بو عیراق ناوی: ((نه‌خیّر بو ناسنامه‌ی ئیسلامیی عیراق))! ئا ئه‌مه بوو ئه و رس‌تاهییه‌ی ره‌نگه چاره‌نووسی می‌لله‌تیک بگوئی.

له و باسه‌ی پی‌شوروودا وتبوم مه‌سعوود بارزانی به شایسته نازانم بو سه‌رۆکایه‌تیی هه‌ریم، هۆکاره‌کانیشم وت، ئیستاش بزانین سه‌رۆک چون له مه‌سله‌میه‌کی وەک ناسنامه‌ی ئیسلامی ئه‌مه ده‌سهمیتی.

کەس هه‌یه نه‌زانی کورد چه‌ند دوزمنی هه‌یه؟ کی له‌ناوچه‌که‌دا دۆستی کورده؟ دۆستیک له‌هه‌موو جیهاندا کورد شاک بھری، دۆستیکی به‌تواناش بی، ته‌نها خواو ئه‌مه‌ریکایه. ئه‌وه‌تا سه‌رۆک خوای خسته ئه و لاده و رازی نه‌بووه دینه‌که‌ی ببیت‌هه ناسنامه بو عیراق، ته‌نهاش ئه‌مه‌ریکا دەمینیت‌هه و، به‌لام ئه‌مه‌ریکا کە‌وتوت‌هه ناو زونگاوه‌وه له‌ناو خودی ئه‌مه‌ریکادا دەنگ په‌یدا بووه داوای کشانه‌وه له عیراق دەکات، ئه‌گەر جوچ بوشی سه‌رۆکی ئه‌مه‌ریکاش ئیستا نه‌یه‌وی مل بو ئه و داوایه بداد سبه‌ی هه‌ر ناجار دەبی. بوش ئیستا دەنی کاتیک له عیراق دەکشیت‌هه و که عیراقییه‌کان بتوانن ئاسایشی و لاته‌که‌یان بپاریز، سبه‌یش که ویستی بپروات هه‌ر دەپروات ئه‌گەر بشزانی سه‌د سال ماوه تا عیراقییه‌کان بتوانن ئه‌مه بکەن.

كوردستان وەکو دورگه‌یه‌که به شه‌پۆل شیت و ماسیی قه‌رش دهوره‌دراوه، هه‌ر ئه‌وه‌ندش شه‌پۆل دورگه‌که‌ی داپوشی خۆمان دېبىنیه‌وه. دەسەلاتی کورد تا ئیستا کوردی خەلەتاندرووه، تا ئیستا ھیوایه‌کی درۆبینه‌ی به کورد داوه، کورد به ھیمنی له و لاته‌که‌یدا دەزی و نازانی ج ئاشیک عیراق و خەلکه‌که‌ی دەھاری. ئه‌وه‌ی کورد دېبىنی ته‌نها چه‌ند هه‌والیکی کە‌مه و ئه‌گەر هه‌واله‌کان له‌کەنائیکی کوردییه‌وه و دربگری خەلەتان مسوگه‌ره به پاله‌وانیتیی سوپای شه‌قوشری عیراق و ئه‌و پۆلیسانه‌ی که وەکو ریشوله راو دەکرین.

وەز عیراق ئه‌وه نبیه پیّی بوتری وەز عیکی ناسکه، ئه‌مه بورکانه و ته‌قیووت‌هه و، سه‌رکرده‌ی داناش ئه و کەس‌سیه بزانی چون له‌دوای پاشه‌کشەی ئه‌مه‌ریکا کاریک بکات ئه و بورکانه روونه‌کاته کوردستان. کوردستان کشوفشکردن و هەلوبیستی دۆن کیشوتانه‌ی له من ناوی، کوردستان له هه‌موو کاتیک زیاتر پی‌ویستی بە‌وەیه دوزمنه‌کانی کەم بکە‌مه‌وه.

به‌لام به حەزی من و تو نبیه، ئه مەر سه‌رکرده‌یه‌کمان هه‌یه بپیاری گە‌وره و بچووکمان بو دەدات، ئه‌وه‌تا له‌سهر ئه‌م کونه بورکانه داواویه‌کی کەم پاش ئه‌وه‌ی مه‌سعوود بارزانی بووه سه‌رۆکی هه‌ریم جیهانی عەرەبی و ئیسلامیی لیمان بووه دوزمن، هه‌موو بە‌رەکه‌تی سه‌رۆکایه‌تیی هه‌ریم ئه‌وه بوو بە‌رۇوی هه‌موو جیهاندا وتران: ((کورد ناسنامه‌ی ئیسلامی ناوی!)), دیوه ئاوه‌ز وودکه‌ی ئەم قسە‌یه‌ش هه‌زار مارو دووپیشک و ئەزدیه‌ای تىدایه: کورد موسلمان نبیه،

سەددام راستى كرد بەناوى ئەنفالەوە قېرى تىخستىن، بەعس راستى دەكىد كە واى بلا و دەكىر دەدە گوايە كورد موسىلمان نىن، كەسمان ناوى دىفاصەمان لىپكەت، كەس بىر لەو نەكاتەوە بېيتە دۆستان..

بارزانى ئەم ھەلۋىستە ستراتيجىيەرى راگەيىند بى ئەوەي بۇ يەك ھاواولاتىي كورد بگەپتەوە، راستە ئەوان ھەمۇ شتىيکىان بى پرس كردوووه بەلام ئەمە شتىيکى تايىبەتى بارزانى نىيە بەناوى ئىمەھو فسە لىپكەت، خۆى و حزبەكە ئاسنامە ئىسلامبىيان ناوى ئارەز و ويانە بەلام ئەمە شتىيکە پەيوەندىي بە ھەمۇ كوردەوە ھەمەيە، ئەمە راپسىيەكى پېيىست بۇو، راپسىيەك روونوئاشكرا پرسىارەك بخاتە رۇو: ناسنامە ئىسلامىت دەۋى يان نا؟

منى موسىلمان ناسنامە ئىسلامى ھىننەد لام گرنگە كە ئەوەي دوزمنايدىتىي بکات لام تاوابىارە، لاي كەسىكى تريش ئە و ناسنامە گرنگ نىيە، بەلام دەبى ئە و كەسە ئە و راستىيە بىزانى كە ھەلۋىستەكە بارزانى، جىڭ لە لايەنە ئائىنەيەكە، كوردى لاواز دەخاتە ناو جەنگىكى ناپېيىست و بېمانا.

منى ھاواولاتىي بىيەسەلات ئە و بىرە حىكمەتە كەمەم ھەمەيە كە واقع و دەك خۆى بېينىم و شوولى لىيەلنى كېشىم، بۇ نمۇونە منى موسىلمان كە لە خراپە زىياترم لەئەمەرىكا نەبىنيوھ حەز بە شكانى دەكەم، كەسىكى تريش ئەمەرىكا بە هىزى رزگارى دەزانى، بەلام دەبى من ئە و راستىيە بىزانى كە ئە و رۆزى ھەمەرىكا پشت دەكاتە كورد داخ لەدلىن فەرقى منى ئىسلامى و بارزانى كە حەزى لە ناسنامە ئىسلامى نىيە ناكەن و بوركانەكە بەررووھەر دەۋوكماندا دەتكەقىتەوە. راستە ئەمەرىكام ناوى بەلام دەزانىم كە ناچارم قبۇولى بکەم، وەك وتم ئەمە ئە و بىرە كەمەي حىكمەتەيە كە منى ھاواولاتىي بىيەسەلات ئەمە كەچى دەبىنەم سەرۆكى ھەرېم كە پېيىستە حىكمەتى ھەمۇ پياوماقدۇلۇنى لەخۆ كۆكربىيەتەوە شمشىرەكە بەررووھەمە و عەرەب و موسىلمانان ھەلکىشىشاوە.

گومان لەوەدا نىيە كەسانىكى زۆر وا بىر دەكەنەوە: ((ئەمەرىكا ھەرگىز پشت ناكاتە كورد)), بەلام كەس لەمانە نازانى گەرەنلى چىيە. سالى حەفتاوجۇواريان دەخەينەوە ياد كە ھەمۇ پشتوبەنائى كورد ئىرلان و ئەمەرىكا بۇو كەچى ئاشبەتالىك كرا ئەوەندى بىزانىم لەمېزۈودا تاكە چونكە شۇرۇشىكى گەورە لە شەھەر رۆزىكدا ھەرەسى ھىننا، ئەمەرىكاش ھىچى بۇ كورد نەكىد، من سىيازىز سالان بۇوم ئەھەم بىنى و تا ئىيىستا لەيادم نەچووه بۇيە گالىتە بەوانە دەكەم كە دەلىن ((ئەمەرىكا ھەرگىز پشت ناكاتە كورد)), بەلام كە مرۆف لەسەر ھىۋاى درۇپىنە ژىا پېيىستى بە كەس نىيە بىخەلەتىنى، ئە و كەسە دەلىن ((ئەمجاھەيان جىاوازە)), بەلام نازانىن بۇچى جىاوازە دەلىن ((كورد ھاپپەيمانى ئەمەرىكايە)) بەلام خۆى نازانى ھاپپەيمان چىيە، نازانى ھاپپەيمان ئە و لايەنەيە كە فاكەتەرىكى ھىزى ھەمەي بەرامبەر لايەنەكە ئە و فاكەتەرى كورد نىيەتى. بەكورتى ھىچ گەرەنلىيەك بۇ كورد نىيە و سىاسەتى ئە و سەركىدايەتىيەي بەسەرماندا سەپاوه تەنها موغامەرەيە و زارەھەلدىنەكە بەئاواتى ھەتىانى دووشەش!

قۇماركىرىنى سەركىدايەتىي كورد لەو جۇرەيە كە نەك مال بەلگۇ سەرەيشى تىيدا دەچى، سېبەيش كە كارەسات روویدا ھىچ كەلگى نىيە بىخەينەوە يادى ئەم و ئە و بلىيەن: ((نەمانوت واي لى دى)), لەسەر كەلاوددا سەرەزەنلىت كەن ئىشى بىيەسەلاتانە، كەلگىشى نىيە، ئەوەي لەسەر خوانە ئىشى ئەمەرۆمانە.

با شتەكان وردىكەينەوە ئەگەر ھىشتا خەيال بەرىنەداوین: يەك دەۋەت و لايەنمان پى بلىن لەناوچەكەدا دۆستى كەن ئەگەر دۆستە ئىرلان دۆستە ؟ سوورىا ؟ ئوردون ؟ كودىت ؟ سعوودىيە ؟ عەرەبى سوننە ؟ عەرەبى شىعە ؟ تۈركىيا دۆستە ؟ ئىرلان دۆستە ؟ سوورىا ؟ ئوردون ؟ كودىت ؟ سعوودىيە ؟ عەرەبى سوننە ؟ عەرەبى شىعە ؟ تۈركىمان ؟.. مىللەتىيەكتان بىنیوھ ھىننە دوزمىنى ھېبى ؟! بەللى ھەمەيە، ئەويش كوردەو تەنها كورد، سوپاسىش بۇ حىكمەتى

سەرکردىيەتىي كورد. ئەوەتاش بەوە ناوەستىن و سەرۆكى ھەریممان بە يەك جار باقى جىهانى عەربى و ئىسلامىي لېكىدىنە دۇزمۇن! ئەو كەسەش كە قىسىمەنى خىرى بۇ كورد دەكىد بارزانى داي بەدەمياو بىيەنگى كرد، ئەوەشى دۇزمۇنە پاساوىيىكى دايە خەلک لە كورد تىز بىكەت و نەك تەنەها سەركەردىيەتىي كورد تەكفيز بىكەت بەلگو ھەموو كورد كە لە دۇزمۇنەتىكىرىدىنە ناسنامە ئىسلامىي بىيەنگەن. مىللەتان ئەگەر عەقلیان ھەبى حەسوودىيەمان پى دەبەن كە ئىيمە هىنندە بەھىزىن منەتمان بە كەس نىيە، نە بە دەرودراوسى و نە بەھەمەمۇو جىهانى ئىسلامىي و بە خواش! بەلام ئەمە تەنەها گالىتەجاپىيە و حەقىقەتى سەر ئەرزى واقع ئەوەيە تەنەنەت ئەمەريكا كە بەھىزىتىن دەولەتە و كۆكەرنەوەدى دۇزمۇن لەخۆي پىشەيەتى بەو ئەندازىيە بارزانى حەزى لە دۇزمۇن كۆكەرنەوە نىيە، ئەوەتە ئامادەيە تەنەنەت بەرامبەر رىكخراوە ئىسلامىيەكان كە نە خاونى دەولەتن و نە خاونى چەكى مەترسیدارن نەرمەت بنويىن و جىا بىكەتەوە نىّوان رىكخراوى ((توندرەو)) و ((ميافەرەو)), تەنەنەت لەم رۆژانەدا بە چەمكى ((جەنگ دىزى ئيرھاب)) دا چۆتەوە چۈنكە دەزانى كە لەو جىهانە ئىسلامىيە پانوبەرين و قەربالغەدا بەو جۇرەيە دەيەوى بۇيى ناچىتە سەر، بەلام مەسعود بارزانى كە بە شىۋەيەكى فيعلى تەنەدا دوو پارىزگاى بەدەستەوەيە(ئەويش بە نارەحەتىيەكى زۇر وەك ھەر ئاگادارىيەك دەزانى و وەك ھەلبىزادەن سەلاندى) لە خۆي رادەبىننى بە گىز ئەو جىهانەدا بچى.

ھەمۇو كەس ئارەزوو خۆيەتى بە گىز كىدا بچى، بەلام دەبى رېڭە لەو كەسە بىگىر ئەمە دەۋاى پۇستىكى سىياسى بىكەت تەنەنەت ئەگەر پۇستەكە لاوەكىش بى. ئەگەر بارزانى دلىيەيە شەرەكەمان براوەيە با دلىيامان بىكەت، ئەگەر ناش با كەسىك دەستى بىگىرپەتەوە، بەلام تا ئەمە دەكىرى ئىمە ئەو راستىيەمان بۇ دەركەوتۇوو كە پارتى لە شەپى ناوخۇدا نەيتوانى نەيارەكەي رابىمالى (۳۱ ئابى لى دەرچى كە دەزانىن لەزىر ئەو ئالاچى كرا كە ئىستىتا بارزانى دەلى تاوانى لەزىردا كراوە.. سوبجانەللا! بەھەر حال ئەوەشى بۇ نەچۈھەسەر و ئىران يەكتىي هىنايەوە) چ جاي ئەوەي شەرەكى گەردوونى دىزى رەش و سې بباتەوە.

پاش ئەو قسانەش ئىستىتا زىاتر لە جارن داوا دەكەم بارزانى دەست لە سەرۆكایەتىي ھەریم ھەلبگرى، يەكەم لەبەر ئەوەي خۆم بە مۇسلمان دەزانەن و رەتكەرنەوە ئاسنامە ئىسلامىي بە ئىيانە ئىسلام دەزانەن، دووەميسەن لەبەر ئەوەي سەرۆكىكم ناوى شەرەكى وا بۇ كورد ھەلگىرىسىنى. وتهىيەكى ناودارو و تادارىشە كە ((جەنگى لەو گەنگەتە بەدەستى جەنەرالەكان بى بەتەنەيىا)), ئەم وتهىيەش وا لىيەكەم ((جەنگى گەردوونى لەو گەنگەتە بەدەستى تاكە كەسىك بى)), لەمەشەوە دەچەمە رەختىيەكى مەعقولو كە لە بابهەتكەي پېشۈوم لە ھاولاتى گىراپوو ئەويش: ((ئەگەر بارزانى سەرۆك نەبى ئەي كى؟)), وەلامەكەشم ئاراستەيەكى تر وەردەگرى: بۇچى فير بۇوين كە ھەر دەبى چارەنۇسمان بەھىنە((سەركەرىدەيەك))؟ بۇ ھەر چاومان لە پېشەوابى تاكە؟ مىللەتان بۇ چارەسەرى كېشەيەكى وا سەركەردىيەتىيەكى جەماعى پېكىدەھەتىن، ئەگەر گالىتەش بەو جۇرە سەركەردىيەتىيە جەماعىيە بکەين و ھەر حەز بە شوانى تاك بکەين با ئەو شوانە كەسىكى بىللايەن بى، كەسىك ترسى ئەوەي نەبى شتەكان بەلاي حزبەكەيدا داشكىيىن، مىلىشياو چەكدارى نەبى، واتە هىنندە بەھىز نەبى تىرۋانىنى تاڭرەوانە خۆي بەسەر لايەنە كاندا بسەپىننى ئىنجا يان بىباتەوە يان بېقەومىيىن.